

April 2015

Kvikvejledning om barsel

Orlovstyper og ret til fravær, løn, dagpenge, pension og ferie under barselsorlov for ansatte, omfattet af den statslige barselsaftale

Denne kvikudgave af Moderniseringsstyrelsens barselsvejledning er udarbejdet af konsulent Hanne Lautrup, Efterskoleforeningens Juridisk/økonomisk enhed, december 2014. Rev. april 2015

1. Orlovstyper

Graviditetsorlov	Morens ret til 6 ugers orlov før fødslen.
Barselorlov	Morens ret til 14 ugers orlov efter fødsel. Orloven tæller fra dagen efter barnets fødsel.
Fædreorlov	Farens ret til 2 ugers orlov i forbindelse med fødslen/ barnets hjemkomst, eller efter aftale inden for de første 14 uger.
Forældreorlov	Både mors og fars ret til 32 ugers orlov efter de første 14 uger efter fødslen (kan udstrækkes til 40 eller 46 uger).
Udskudt orlov	"Retsbaseret" udskudt orlov: Mors eller fars ret til at udskyde mindst 8 og højst 13 ugers orlov til afholdelse inden barnet fylder 9 år. Retten til at holde udskudt orlov videreføres til ny arbejdsgiver. Kan ændres til "aftaleba- aseret udskudt orlov" hvis man ønsker at udskyde min- dre end 8 uger eller mere end 13 uger. Aftalen kan ind- gåes mellem den ansatte og skolen og bør være skriftlig. Man kan ikke både udstrække orlov og udskyde orlov.
Udstrakt orlov	Mors eller fars ret til at udstrække (forlænge) forældre- orloven fra 32 uger til 40 eller 46 uger. Hvis orloven ud- strækkes, skal den afholdes i sammenhæng, og holdes inden barnet er 54/60 uger. Retten til løn bortfalder, når skolen ikke længere modtager fuld dagpengere- fusion. Derfor kan dagpengene først udstrækkes efter perioden med løn. Man kan ikke både udstrække orlov og udskyde orlov.
Delvis genoptagelse af arbejdet	Efter aftale med skolen kan man – bortset fra morens 2 uger efter fødslen - helt eller delvist genoptage sit arbejde i samtlige orlovsperioder. Aftalen bør være skriftlig.

2. Fraværsret

Mor

6 ugers graviditetsorlov + 14 ugers barselorlov + 32 ugers forældreorlov (der kan udstrækkes til 40 eller 46 uger). I alt ret til fravær i 52 uger, der kan udstrækkes til 66 uger.

Ret til at udskyde mindst 8 og højst 13 ugers orlov til brug inden barnet fylder 9 år. Kun den ene forælder har ret til at udskyde orlov. Det er muligt at aftale med skolen, at der udskydes færre end 8 uger eller mere end 13 uger. Man kan ikke både udstrække orlov og udskyde orlov.

Far

2 ugers fædreorlov + 32 ugers forældreorlov (der kan udstrækkes til 40 eller 46 uger). I alt ret til fravær i 34/48 uger.

Ret til at udskyde mindst 8 og højst 13 ugers orlov til brug inden barnet fylder 9 år. Kun den ene forælder har ret til at udskyde. Det er muligt at aftale med skolen, at der udskydes færre end 8 uger eller mere end 13 ugers forældreorlov. Man kan ikke både udstrække orlov og udskyde orlov.

Så meget orlov har forældrene ret til

Før fødsel	Efter fødsel			
Mor	Mor	Mor (i alt)	Far	Far (i alt)
6	14 + 32	52	2 + 32	34
6	14 + 40*	60	2 + 40*	42
6	14 + 46**	66	2 + 46**	48

* Orlov udstrækkes med 8 uger. ** Orlov udstrækkes med 14 uger.

3. Lønret

Mor

6 ugers graviditetsorlov med løn + 14 ugers barselorlov med løn + 12 ugers forældreorlov med løn, hvis far ikke er ansat på en statslig overenskomst. Er far også ansat på statslig overenskomst, skal de aftale, hvem der tager de 6 fælles uger med løn (6+7+6-ordningen = 6 til mor, 7 til far og 6 til deling).

Far

2 ugers fædreorlov med løn + 13 ugers forældreorlov med løn, hvis mor ikke er ansat på en statslig overenskomst. Er mor også ansat på en statslig overenskomst, skal de aftale, hvem der tager de 6 fælles uger med løn (6+7+6-ordningen = 6 til mor, 7 til far og 6 til deling).

4. Dagpengeret

Mor og far har tilsammen ret til dagpenge i maksimalt 52 uger (4 uger af de 6 ugers graviditetsorlov + 14 uges barselorlov + 2 ugers fædreorlov + 32 ugers forældreorlov). Indtil 14 uger efter barnets fødsel er dagpengeretten knyttet til forældrenes individuelle fraværsret. Herefter har forældrene tilsammen 32 ugers dagpengeret – dvs. et fælles "klippekort" med 32 ugers klip – som de bruger af, når barselorlov/fædreorlov er afholdt med løn. Når klippekortet er brugt op, kan der stadigvæk være fraværsret tilbage, men så må orloven holdes uden dagpenge.

Så meget orlov kan forældrene få med dagpenge

Før fødsel	Efter fødsel			
Mor	Mor	Far	Fælles	Samlet
4	14	2	32	52
4	14	2	40*	60
4	14	2	46*	66

* Hvis forældrene vælger at udstrække deres orlov med enten 8 eller 14 uger til 40 eller 46 uger, kan dagpengene nedsættes, så det samlede beløb for de 40 eller 46 uger svarer til det beløb, de ville få i de 32 uger. Nedsættelse af dagpenge skal dog tidligst ske efter perioden med løn, som forudsætter, at skolen modtager fulde dagpenge.

5. Pensionsret

Mor

Skolen indbetaler pension til mor i op til 52 uger (6 uger før fødsel + 14 ugers barsel + 32 ugers forældreorlov). Der ydes pension i hele 32 ugers perioden. Det er uden betydning, om der ydes dagpenge i perioden. Hvis orloven på 32 uger udstrækkes med 8 eller 14 uger, indbetales der ikke pension i disse uger.

Far

Skolen indbetaler pension til far i op til 34 (2 + 32) uger. Det er uden betydning, om der ydes dagpenge i perioden.

6. Ferieret

Begge forældre optjener ret til ferie og særlige feriedage med løn i alle orlovsperioder. Når orloven er udstrakt med 8 eller 14 uger, optjenes ferie efter reglerne om ferie i tjenestefrihedsperioder uden løn. Orlov er en feriehindring. Fratræder en medarbejder i forlængelse af en barselorlov beregnes feriepengene af den ferieberettigende løn, dvs. der beregnes ikke feriepenge for den ulønnede del af orloven.

7. Omsorgsdage

Mor og far optjener begge 2 omsorgsdage pr. år pr. barn fra og med det kalenderår, hvor barnet er født og indtil det kalenderår, hvor barnet fylder 7 år, i alt 16 dage pr. barn. Dage skal afholdes indenfor kalenderåret og kan ikke opspares. Det kalenderår, hvor barnet er født, kan omsorgsdagene dog overføres til det efterfølgende kalenderår.

8. Refusion til skolen

Skolen får dagpengerefusionen i den lønnede orlovsperiode. Skolen får dagpengene udbetalt af medarbejderens hjemkommune via Nemrefusion på virk.dk. Derefter får mor eller far dagpengene direkte udbetalt af Udbetaling Danmark under resten af orloven.

Skolen skal søge barseldagpengerefusion to steder:

- 1) Gennem Nemrefusion på virk.dk skal der søges senest 8 uger efter, at orloven er afholdt. Der gives dagpengerefusion fra virk.dk de sidste 4 uger af graviditetsorloven, for alle lønnede orlovsperioder og graviditetsbetinget sygefravær.
- 2) Gennem den statslige barselsfond på fleksbarsel.dk. Skolen betaler ikke særskilt for at være med i den statslige barselsfond. Refusion søges digitalt for hvert kvartal, hvor den barslende har lønnet orlov. Fristen er senest 2 måneder efter udløbet af det kvartal, hvor den barslende har haft lønnet orlov. Søges der refusion for sent, bortfalder kravet på refusion. Den statslige barselsfond giver refusion alle 6 uger af graviditetsorloven, alle lønnede orlovsperioder og til graviditetsbetinget sygefravær. Der ydes refusion til både lærere, ledere og TAP'ere.

9. Tjenesteplan (lærere)

Hvis tjenesteplanen er lagt inden, at det er kendt, at læreren skal på barsel, så indgår de dage, læreren er på barsel, med den planlagte tid.

Er tjenesteplanen ikke lagt, når læreren skal på barsel, så tæller hver hverdag, læreren er på barsel, med 7,4 timer for en fuldtidsansat.

10. Den ansattes varslingsfrister overfor skolen (kan fraviges efter aftale)

Orlovstype	Varslingsfrist
Graviditetsorlov (mor)	3 mdr. før forventet fødsel
2 ugers fædreorlov i forbindelse med fødslen (far)	4 uger før orlovens forventede start
Placering af forældreorlov (mor og far)	8 uger efter fødslen
Udnyttelse af retten til at udskyde forældreorlov (mor og far)	8 uger efter fødslen
Udnyttelse af retten til at udstrække forældreorlov (mor og far)	8 uger efter fødslen
Opsplitning af forældreorlov (hvor forældrene på skift holder orlov)	8 uger efter fødslen
Placering af udskudt forældreorlov (retsbaseret) (mor og far)	16 uger før orlovsstart

11. Kilder og links

Moderniseringsstyrelsens Barselsvejledning, april 2012.

Moderniseringsstyrelsens aftale om Barsel, adoption og omsorgsdage af 11. november 2014

Moderniseringsstyrelsens barselsberegner – en hjælp til at beregne et barselsforløb:

https://barsel.perst.dk/RMFrontend/Default.aspx?id=barsel1_5

